

Kiadványok

A begyűjtött adatok publikálása közvetlenül az adatgyűjtésből következik, ösztönzi a közvetlen kapcsolatok létrejöttét. Az útmutatók nagy példányszámban kelnek el.

Automatizálás

Hosszútávon csak a gépesítés lehet hatékony és gazdaságos. Az útmutatók, címjegyzékek adatainak 85%-a került már gépre és gépi előállítással készülnek.

A Központ meggyőződése, hogy a tudományos–műszaki információ leghatékonyabb terjesztési módja a „személytől személyhez” szóló. Hangsúlyozzák, hogy nem referenz-szolgáltatást látnak el; az időnként felmerülő tipikus referenzkérdéseket házon belül, a Műszaki–Tudományos Főosztályhoz irányítják. A bibliográfiai megkeresések legnagyobb részét így mégis a *Library of Congress* oldja meg a maga hatalmas bázisa alapján. (3 millió könyv, 20 ezer kurrens folyóirat és több, mint 2 millió report áll rendelkezésre.) A Központ legnagyobb erőssége a *Library of Congress* keretében való elhelyezése.

Jelentés – adatok

Tisztán statisztikai szempontból nézve a számok nem keltenek nagy benyomást. A Központ 10 éves tevékenysége alatt 32 117 választ adott. E mögött azonban az rejlik, hogy a válaszok információ forrásokat tártak fel, amelyek eddig ismeretlenek voltak. Az adott válasz használhatóságáról visszajelentést kérnek.

Hálózat

A Központ aktív léte nyomán másutt is alakultak ki hasonló szolgáltatások. A referenz szolgáltatásokat nyújtó intézményekkel szemben a szolgáltatásokra utaló központok a jóval könnyebb utat választják és lényegesen olcsóbban működnek. Meglévő szolgáltatásokra építenek és egyben azt is feltárlják, mire lenne még szükség.

A Központ mindenkor készségesen részt vesz és együttműködik a hálózati fejlesztésben, különösen kormányzati intézmények már kialakult munkájához kapcsolódik.

/Special Libraries, 66. k. 3. sz. 1975. p. 126–132./

Faragó Lászlóné

A World Metal Index története és fejlődésének jelenlegi helyzete

Az angliai Sheffield és környéke acélgyártó iparáról ismert. Érthető tehát hogy az acélgyártás és kereskedelem tájékoztatási szükségletének kielégítésére Sheffieldben hozták létre a világszerte ismert WORLD METAL INDEX-et (WMI).

A sheffieldi tudományos és műszaki könyvtár – amely egyben letéti könyvtára volt az angol szabványügyi hivatalnak – ismerte fel az egyre gyakrabban visszatérő érdeklődések útján megmutatkozó igényt olyan nyilvántartásra, amelynek alapján fémgyártással, acélgyártással kapcsolatos szabványokra, gyártmányokra, gyártók nevére stb. gyors felvilágosítást lehet adni. Az egyes információegységekről, utalásokról kartonnyilvántartást fektettek fel, ez az egyszerű nyilvántartás tekinthető a WMI megindulásának, amely azután az igények arányában egyre gyorsabb fejlődésnek indult.

Az 1960-as évekig szinte kizárólag angol adatokat tartalmazó adatbázist a külföldi adatok fokozatos feldolgozásával bővítették, és az 1960-as évek közepétől vált felhasználhatóvá a nemzetközi érdeklődés számára is. Először a DIN szabványok kerültek beépítésre a Normenheftek alapján, majd ezeket követte a francia AFNOR és az amerikai ASME, SAE, AMS, AISI, API, ASTM, ANSI intézmények kibocsátott szabványai, az ISO nemzetközi szabványok, továbbá ebben az időben kezdték meg az adatszolgáltatást a helyi iparvállalatokról és gyártmányaikról. Az utóbbi időben kerültek nyilvánításba Japán, a Skandináv államok, Lengyelország, valamint a többi jelentős fémkohászattal rendelkező országok szabványai és vonatkozó adatai.

A WMI a gyártmányok, a fémek anyagtulajdonságai, fémfajták és elnevezések, eljárások és gyártók nyilvántartására specializálta magát. Ki gyártja és mit gyárt, milyen ország, intézmény adott ki szabványt, előírást a gyártmányokkal kapcsolatban – elsősorban ezekre a kérdésekre felel. Aki fémötvözetekkel, fázisdiagramokkal, korróziós ellenállással, szakitószilárdsággal, illetve hasonló jellemzőkkel kapcsolatos szakirodalom után érdeklődik, ezekre a választ az ALLOYS INDEX-ben és az amerikai ASM METAL INDEX-ben találja meg.

1974-ben rendszereztek az egész adatbázist, az új szabványokat, új gyártmányok, gyártók neveit szisztematikusan beépítik, a változásokat figyelemmel kísérik, mert a „halott index” elveszíti értékét.

Az alap-nyilvántartás ma mintegy 90 000 információegységet tárol, amely évenként 5000 egységgel gyarapodik, főként szabványokkal, de emellett a cikkek, reportok, kézikönyvek, bibliográfiák száma is egyre emelkedik.

A WMI hosszú utat tett meg a kezdés óta, gondosan gyűjti, és válogatja forrásait és bővíti az index tartalmát; e célból fontosnak tartja kiterjeszteni és egyre fejleszteni

külföldi kapcsolatait. Az eddigi munkát folytatva kíván hasznos segítséggé, munkaeszközzé válni nemcsak a kohászati és fémkereskedelmi, hanem a kapcsolódó szakterületek szakemberei számára is.

/Aslib Proceedings. 27. k. 1. sz. 1975. p. 22–26./

Grofsik Gusztávné

Az IFIP Technikai Bizottságai

Az IAG 1967-ben alakult meg az IFIP (*International Federation for Information Processing = Nemzetközi Adatfeldolgozási Szövetség*) keretében az adminisztrációs adatfeldolgozásban dolgozók kiszolgálására. E téren kutatási, oktatási és tapasztalatcsere tevékenységet folytat.

A cikk az IFIP tevékenységeit kívánja ismertetni, amelyek többé-kevésbé befolyásolják az IAG munkáját is.

A Technikai Bizottságokban (TC – *Technical Committee*) az IFIP tagegyesületeinek képviselői, míg a munkacsoportokban (WG – *Working Group*) a szakértők foglalnak helyet. Eddig az alábbiak alakultak meg:

TC 1: terminológia;

TC 2: programozás (WG: Algol; programnyelvek leírása; programozás módszerei; gépre orientált magas szintű nyelvek);

TC 3: képzés (WG: középfokú informatikai képzés; magasszintű tantervek az információfeldolgozás terén; számítógép-használat betanítása; ráfejelő képzés);

TC 4: információfeldolgozás az orvostudományban (WG: orvosi és más egészségügyi személyzet képzése; a számítógép orvosi alkalmazásának input-output feltételei; EKG-elemző programok tesztelése és ellenőrzése);

TC 5: számítógépek műszaki alkalmazása (WG: szállítási rendszerek; számítógépes tervezés; egyedi gyártás; általános és/vagy szabványos hardware és software technikák);

TC 6: adat-kommunikáció (WG: nemzetközi információs hálózat);

TC 7: optimalizálás (modellalkotás és szimuláció; számítástechnika osztott rendszerekben; gépi rendszerek modellezése);

TC 8: információs rendszerek (szervezeti információs igények elemzése; az információk szervezeti hasznosítása);

TC 9: számítógépek és a társadalom kapcsolatai.

Az IAG szempontjából elsősorban a TC 3, TC 8, és TC 9 munkája érdekes, ezeket részletesebben is áttekintjük.

A TC 3 (*oktatás*) fő céljai:

- technológiai és társadalmi trendek elemzése, az oktatással szemben támasztott új igények meghatározása;
- irányelvek megadása oktatási programokhoz és tanrendekhez;
- új oktatási igények, területek és/vagy módszerek befolyásolása;
- a széleskörű nyilvánosság megismertetése az információfeldolgozással;
- kapcsolatok kiépítése országos és nemzetközi szervezetekkel, együttműködés szorgalmazása;
- a fejlődő országok igényeinek fokozott figyelembe vétele.

E célokon belül az egyes munkacsoportok fő céljai a következők:

WG 3.1 (középfokú informatikai oktatás): tanárok képzése és továbbképzése; az informatikai oktatási anyagok biztosítása; illetékes szervek figyelmének felhívása a problémára; a vonatkozó információk cseréjének biztosítása.

WG 3.2 (magasszintű tantervek): tantervek kritikai elemzése; kiemelkedő fontosságú területeken tantervek kidolgozása; a tantervek dokumentum-háttérének biztosítása; új tantervek bevezetésének támogatása.

WG 3.3 (számítógép-használat betanítása): a számítógép alkalmazása az oktatásban; tapasztalatok gyűjtése és cseréje; nyelvek és rendszerek alkalmazhatósága az oktatásban; a fejlődő országok speciális problémái.

WG 3.4 (középfok utáni ráfejelő képzés): tanrendekre vonatkozó tapasztalatok gyűjtése és cseréje; új tanfolyamok elveinek kifejlesztése; visszacsatolás vizsgálata; műszaki területen létező hasonló igények vizsgálata; a hardware és software fejlesztés hatásának előzetes elemzése.

A TC 8 (*információs rendszerek*) alapvető céljai még nem ennyire véglegesítettek. A Bizottság információs, ill. adatfeldolgozó rendszerek átfogó tervezésének problémáival foglalkozik, anélkül, hogy a más bizottságok által lefedett részletkérdésekre kitérne. Ennek megfelelően a TC 8 számára különösen fontos az együttműködés más technikai bizottságokkal, amelyek eredményeit átveszi ill. kiegészíti. A Bizottság eddig megfogalmazott céljai:

- információs rendszerek tervezési, beindítási, fenntartási és használati módszerei, koncepciók és elméletek;
- információs rendszerek hatása szervezetekre és a társadalomra;
- vizsgálatok folytatása az információs igények, információs rendszerek tervezése, információs- és adatüggyvitel, az információs technológia hatékony hasznosítása terén;
- együttműködés más technikai bizottságokkal.